

Monumentnummer*: 531319

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 11 januari 2013
Kadaster deel/nr 82723/26

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Muidenberg Gooise meren Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
te Muidenberg, Gooise meren

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Muiden	C			4220
Muiden	C			3367
Muiden	C			3411

Omschrijving**

Cluster 1. Tankversperring met tetraëders.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

TANKVERSERRING MET TETRAËDERS als onderdeel van een hindernis in een acces. Tankversperringen waren bedoeld om pantser- of andere voertuigen de doorgang te beletten. Ze werden aangelegd in de mobilisatieperiode 1939-1940. Ze bestaan uit een aantal schuin naar voren, in de grond of beton gestoken, stalen palen (spoorrails of profielstalen balken), veelal puntig. Vanwege deze vorm worden ze ook wel 'aspergeversperringen' genoemd. Deze snel aan te brengen versperringen zijn na aanleg moeilijk weer te verwijderen. Bij Muidenberg resteren twee tankversperringen, waarvan er één is gecombineerd met een kleine inundatiesluis en enkele tetraëders. Bij de andere resteren enkele tetraëders die zijn bedoeld als tankhindernis, maar meer in het algemeen, als (snel plaatsbare en wegneembare) wegversperring. In sommige gevallen werden ze ook van stalen staven (rails) gemaakt. Tetraëders worden doorgaans groepsgewijs geplaatst.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De tankversperringen liggen ten zuiden en oosten van Muiderberg en vormden de eerste door de vijand te overwinnen obstakels binnen de in 1939-1940 aangelegde versterkingen. Ze dienden ter verdediging van het acces dat werd gevormd door de IJsselmeerdijk en de niet-inundeerbare gronden in en rond het dorp. In het verleden lagen er meer tankhindernissen aan deze zijde van Muiderberg, alsmede een anti-tankgracht. Direct aan de voet van de tankversperring ligt een aantal tetraëders en iets noordelijker, onder de dijk door, een inundatieduiker.

Omschrijving

TANKVERSPERRING gelegen aan en op de IJsselmeerdijk, ten zuidoosten van de wijk Buitendijken in Muiderberg, nabij de 'Watersnip'. De versperring bestaat uit een circa 1.50 meter brede, gewapend betonconstructie die in de lengte zowel de bovenzijde van de dijk als de beide taluds beslaat. In de betonconstructie zijn twee rijen kleine, rechthoekige openingen aangebracht. De openingen zijn bedoeld voor het plaatsen van stalen balken, met de punten richting het oosten (frontzijde); doorgaans werden H-profielbalken of spoorstaven gebruikt. In dit geval zijn de balken tot op maaiveldhoogte afgezaagd. Aan de voet van de dijk, aan de zuidzijde resteren enkele gewapend betonnen TETRAËDERS. Tetraëders zijn verplaatsbare, puntvormige betonblokken met vier gelijke vlakken, meestal voorzien van een oog om ze op te hijsen.

Waardering

De TANKVERSPERRING MET TETRAËDERS is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is aangelegd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Krijgshistorische waarden als onderdeel van een aaneengesloten militaire verdedigingslinie tussen de voormalige Zuiderzee en de Biesbosch. Deze bestond hoofdzakelijk uit een samenhangend systeem van inundatievelden en bijbehorende inundatiemiddelen en van schootsvelden. Dit systeem werd aangevuld met diverse, uit verschillende perioden daterende typen gebouwde of aangelegde (verdedigings)werken die dienden tot of bijdroegen aan afsluiting van niet te inunderen terreinen of andere accessen.

* Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (20ste eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (20ste eeuw) c. het systeem van 'levende' veldversterking in de diepte (20ste eeuw)

Het onderdeel is een voorbeeld van een tankversperring uit 1939-1940, gecombineerd met gewapend betonnen tetraëders.

* Ensemble waarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is zeldzaam omdat er relatief weinig herkenbare tankhindernissen resteren, zeker in combinatie met tetraëders.

* Het onderdeel is redelijk gaaf bewaard en laat zich in het veld nog goed in zijn oorspronkelijke functie herkennen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Versperring

Functie

Tankhindernis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument